

УНИВЕРЗИТЕТ У КРАГУЈЕВЦУ
ПЕДАГОШКИ ФАКУЛТЕТ У ЈАГОДИНИ



ФАКУЛТЕТ ПЕДАГОШКИХ НАУКА

Јагодина, март 2012.

Број 01 - 867/1

20.03 2012 год.

35000 ЈАГОДИНА

ОД ПЕДАГОШКОГ КА ФАКУЛТЕТУ ПЕДАГОШКИХ НАУКА

У стотетрнаест година дугој историји институционалног образовања учитеља и другог просветног кадра у Јагодини, посебно се издвајају два периода по којем је ово образовање постало препознатљиво у националним и међународним оквирима. Први период обухвата оснивање Мушке учитељске школе и њен рад под управом професора Сретена Аџића. Учитељска школа у Јагодини је у то време представљала савремени тип школе са интернатом за ученике и низом нових садржаја који су представљали разноврстан и целовит систем.

Други период обухвата период факултетског образовања и трансформације учитељског у педагошки факултет. Поред традиционалног студијског програма за образовање учитеља, увођење нових студијских програма за образовање васпитача у предшколским установама и васпитача у домовима на основим академским и мастер академским студијама, имплицирало је потребу за промену назива Учитељски факултет у Педагошки факултет у Јагодини. Континуирани развој и осавремењавање постојећих, увођење нових студијских програма конципираних на савременим научним достигнућима и искуствима других земаља, учешће на многобројним међународним развојним програмима, отвореност за примену нових идеја и концепција, и друге активности наставника и сарадника Факултета, учиниле су да Педагошки факултет у Јагодини данас буде посебно уважаван у домаћој и страниј научној, образовној и широј друштвеној јавности.

У овом тренутку, на Факултету се реализују акредитовани студијски програми у областима:

- Образовања учитеља,
- Образовања васпитача у предшколским установама,
- Образовања васпитача у домовима.

У поступку акредитације се налазе:

- Студијски програм мастер академских студија *Образовне политике*, који заједнички реализују Универзитет у Београду и Универзитет у Крагујевцу – Педагошки факултет у Јагодини, и
- Студијски програм докторских академских студија – *Методика наставе за стицање научног назива доктор наука-методика наставе*.

Приводи се крају и припрема документације за акредитацију новог Студијског програма мастер академских студија *Мастер професор предметне наставе*, који заједнички припремају Универзитет у Београду, Универзитет у Новом Саду, Универзитет у Крагујевцу – Педагошки факултет у Јагодини и ПМФ у Крагујевцу, Универзитет у Нишу, и Државни универзитет у Новом Пазару.

Током нешто више од сто година образовања просветног кадра у Јагодини, од оснивања Учитељске школе 1898. године, њеног прерастања у Педагошку академију 1972. године, формирања Учитељског факултета 1993. године и његове трансформације у Педагошки факултет 2006. године, генерално постоји јасан образац по коме је научноистраживачка и развојноистраживачка делатност освајала нове области, које су касније прерастале у студијске програме.

Акредитовани студијски програми и студијски програми који су у поступку акредитације или припреме за акредитацију, као и области научноистраживачког рада на факултету припадају педагошким наукама. Завршетак једног циклуса развоја Факултета, и улазак у нови циклус са низом студијских програма из разноврсних области педагошких наука, представља прави тренутак за формално артикулисање природног прерастања Педагошког факултета у Факултет педагошких наука у Јагодини, у оквиру Универзитета у Крагујевцу.

Пројектовани даљи развој Факултета усмерен је на конципирање нових студијских програма на свим нивоима студија, који ће обухватати области развоја курикулума и наставе обавезног образовања, васпитања и образовања деце раног и предшколског узраста, психологије учења и наставе, инклузивног образовања, економике образовања и образовних политика. С обзиром да постојећи и будући студијски програми одражавају интердисциплинарни и мултидисциплинарни приступ проучавању савремених токова и проблема у васпитању и образовању, сматрамо да би било примерено и потребно извршити преименовање назива Педагошки факултет у Јагодини у Факултет педагошких наука. Назив Факултет педагошких наука би био јединствен у Србији и окружењу а истовремено би указивао на компатибилност са многим европским факултетима који се баве образовањем просветног кадра.

ОБРАЗОВНА ДЕЛАТНОСТ

1. Студије на Учитељском факултету у Јагодини

На основу Закона о оснивању учитељских факултета и о укидању и промени делатности педагошких академија, 1993. године основан је Учитељски факултет у Јагодини који је наставио, сада на универзитетском нивоу, стогодишњу традицију успешног образовања учитеља у овој средини.

Седам година након оснивања, 2000. године, учитељски факултети у Србији су постали матични факултети за област дидактичко-методичких наука, чиме је отворен пут за организовање магистарских студија и могућност одбране докторских дисертација.

На Учитељском факултету у Јагодини, 2000. године започела је реализација специјалистичких и магистарских студија из области дидактичко-методичких наука и одбране докторских дисертација, на смеровима:

- Методика наставе српског језика и књижевности,
- Методика наставе математике,
- Методика наставе природе и друштва,
- Методика наставе музичке културе,
- Методика наставе ликовне културе,
- Методика наставе физичког васпитања, и
- Методика грађанског васпитања.

Захваљујући ентузијазму и отвореношћу наставника и сарадника Факултета за промене и прихватање савремених европских и светских достигнућа и тенденција у реформисању образовања наставника, Учитељски факултет у Јагодини је 2004. године званично укључен у STEP програм билатералне сарадње између Републике Финске и Републике Србије. Резултат учешћа на овом пројекту се показао веома брзо. Наиме, већ 2005. године на Факултету је настава организована према принципима Болоњске декларација и уведен ЕСПБ систем. Усвојени су наставни планови за основне студије на смеровима:

- Професор разредне наставе,
- Васпитач за рад у предшколским установама,
- Васпитач за рад у домовима.

Увођење нових студијских смерова (програма) за образовање две врсте васпитача, проширило је образовање просветног кадра на Факултету. С обзиром да се на Факултету нису више школовали само учитељи, указивало је и на реалну потребу да се промени назив Факултета. То је и учињено 2006. године, и Учитељски факултет у Јагодини је променио назив у Педагошки факултет у Јагодини.

2. Студије на Педагошком факултету у Јагодини

Одлуком Комисије за акредитацију и проверу квалитета Републике Србије (у даљем тексту: Комисија) број: 612 – 00 – 642/2008 – 04 од 18. 01. 2009. године Факултет је акредитован као високошколска установа. Факултет има дозволу за рад (612-00-00852/2009), коју је дало Министарство просвете Републике Србије, по добијеном позитивном мишљењу Комисије за акредитацију и проверу квалитета.

Педагошки факултет у Јагодини образује стручњаке у образовно-научном пољу *друштвено-хуманистичке науке*, на акредитованим студијским програмима:

- *Основне академске BSc студије*, у трајању од 4 године (240 ЕСПБ), за стицање стручног назива *дипломирани учитељ*;
- *Основне академске BSc студије*, у трајању од 3 године (180 ЕСПБ), за стицање стручних назива *васпитач у предшколским установама и васпитач у домовима*;
- *Мастер академске MSc студије*, у једногодишњем трајању (60 ЕСПБ), за стицање академског назива *мастер учитељ*;
- *Мастер академске MSc студије*, у двогодишњем трајању (120 ЕСПБ), за стицање академског назива *мастер васпитач у предшколским установама и мастер васпитач у домовима*.

На Факултету је организована и консултативна настава за студенте на дошколовању (студенти са завршеном педагошком академијом) и то на Основним академским студијама за образовање учитеља и Основним академским студијама за образовање васпитача у предшколским установама.

2.1. Нова концепција пријемног испита

Анализирајући савремена теоријска и практична достигнућа из области пријемних испита за упис на сродне факултете у Европи и свету, 2009. године је усвојена и први пут

примењена нова концепција пријемног испита. Као нефункционалан, напуштен је дотадашњи концепт испитивања знања кандидата из области српског језика и књижевности и опште културе који, узгред, и даље егзистира на осталим учитељским и педагошким факултетима у Србији. Уместо тога, уведен је пријемни испит којим се испитују:

- основна писменост,
- владање основним техникама интелектуалног рада, и
- социјалне и комуникативне компетенције.

Пријемни испит је једна у низу карактеристика по којој је Педагошки факултет у Јагодини јединствен у Србији и окружењу.

Пре полагања пријемног испита кандидати подлежу претходној провери склоности и способности (физичких, говорних и музичких) која је елиминаторног карактера и садржи:

- *Проверу физичких способности* која обухвата процену постуралног статуса и физичких способности кандидата. Циљ провере је утврђивање постуралног статуса и физичких способности кандидата које ће му омогућити несметано похађање практичне наставе, припремање и полагање практичних делова испита. Процена физичких способности састоји се из сукцесивног и континуираног извођења десет телесних вежби постављених у облику полигона. Циљ је савладавање што већег броја вежби.
- *Проверу гласовних способности* која обухвата артикулацију гласова, посебно тешких сугласничких група, течност и јасност у говору. Циљ процене је утврђивање способности које омогућују да кандидат остварује јасну и разумљиву вербалну комуникацију и да својим способностима позитивно утиче на развој говорних способности и језичких навика ученика, односно васпитаника.
- *Проверу музичких способности* која обухвата проверу мелодијског слуха, осећаја за ритам и музичке меморије. Ова провера подразумева певање дечије песме (кандидат бира једну песму са понуђене листе), репродуковања задатих тонова и мелодијских мотива, и репродуковања задатих ритмичких мотива. Циљ провере је утврђивање способности које омогућују даљи развој музичких способности кандидата неопходних за извођење наставе музичке културе.

Кандидати који конкуришу у прву годину дипломских академских и основних академских студија, након што постигну задовољавајуће резултате на проверама способности, полажу пријемни испит који се састоји из следећих елемената:

- *Теста основне писмености*, којим се утврђује степен у којем је кандидат овладао употребом српског језика на граматичком и правописном нивоу.

Пример теста:

Исправно препиши следећи текст ћиричним писаним словима. Обрати пажњу на правописне и граматичке грешке.

И ако живим у Смедеревској Паланки, имам викендицу у селу Доње Штипље. Често идем у том селу да би се одморио, а знам да и ви идете тамо да би сте уживали. Нај више волим да зимујем на планини Мокра гора, а летујем углавном на Егејско море. Немогу да одлучим де ми је лепше., али рећи ћу вам да ми је један преводиоц препоручио Јагодину, која није милијонски град, али има лепо шеталиште Ђурђево Брдо и золошки врт Тигар. Тамо би волео да идем с тобом, а не сњим. Долазићемо заједно, то је наједноставније, али ако неко место заволите, не можете а да се не вратите, чак и кад немате више времена од пар сати. Можете ли замислити како су леви кратки излети?

Питао ме је Пера дали сам собу окречио у светлоплаво или у жутоплаво?

Он је био Пруски подпоручник у пруско-француском рату од 1870 до 1871 и тада је кажу омогућио бекство заробљеном официру Петру Карађорђевићу.

- *Теста разумевања прочитаног*, којим се утврђује степен у којем кандидат разуме смисао прочитаног текста, односно задатка (уме да препозна и издвоји основну идеју, да пронађе тражене информације, повеже их и извуче закључак. Тест се састоји из два типа задатака.

Модел првог типа задатка:

Најпре пажљиво прочитајте *цео текст*. Код решавања задатака добро размислите о свакој допуни, јер *само једна* од њих даје реченицу која *потпуно одговара смислу текста*. Затим означите допуну коју сте изабрали на тај начин што ћете заокружити слово.

Гледајте у текст кад год вам је потребно, али немојте се дуго задржавати. Ако нисте сигурни, пређите на наредни задатак.

Текст за увежбавање

Од кад је човек памти, кукувија му је увек била веран пратилац. Она је становник села и градова, тавана и црквених торњева. Дању дремуцка у неком мрачном кутку какве грађевине да би се са заласком сунца, када се узврпољи мишја братија, винула у ваздух кроз неко прозорче и тако почела лов. За годину дана она поједе око 50 кг мишоликих глодара и много крупних инсеката. Пошто кукувија не дира у голубове, иако често живи заједно с њима у голубарнику, ни живину и друге корисне птице, а успешно тамани и пацове, онда због двадесетак врабаца пострадалих у току године не треба да се жалостимо.

З а д а ц и

- 1) Кукувија је
А ... домаћа животиња.
Б ... слепи миш.
В ... врста голуба.
Г ... ноћна птица грабљивица.
- 2) Писац приказује
А ... изглед кукувије.
Б ... њен начин живота.
В ... њену оданост човеку.
Г ... њен начин лова.
- 3) Кукувија живи
А ... у људским насељима.
Б ... само у градовима.
В ... у мрачном подземљу.
Г ... у живинарницама.
- 4) Писац сматра да
А ... кукувије не треба ловити.
Б ... су то верне животиње.
В ... су корисне.
Г ... су штетне.

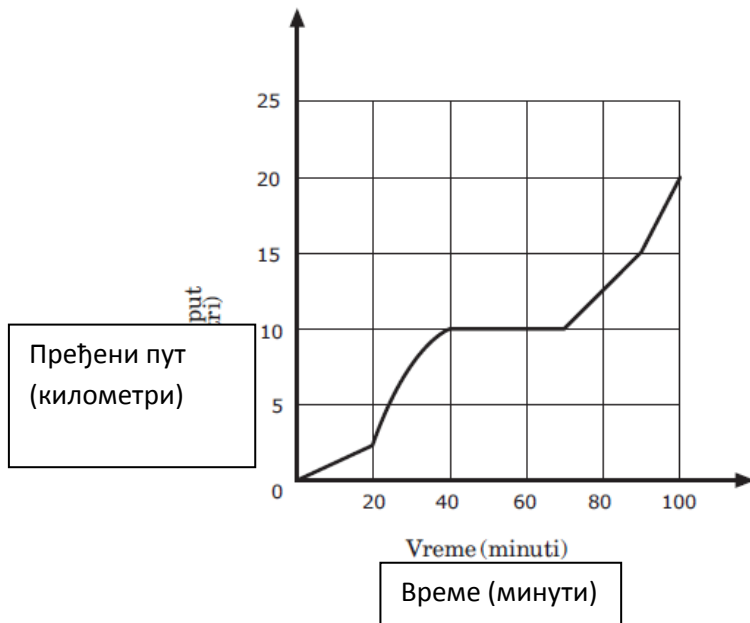
Модели другог типа задатка:

- ✓ У табели су приказане температуре измерене на неком месту у различито доба дана и мерене током три дана.

	06:00h	09:00h	12:00h	15:00h	18:00h
Понедељак	15°C	17°C	20°C	21°C	19°C
Уторак	15°C	15°C	15°C	5°C	4°C
Среда	8°C	10°C	14°C	14°C	13°C

Када је ветар постао много хладнији?

- А. У понедељак ујутру
 - Б. У понедељак после подне
 - В. У уторак ујутру
 - Г. У уторак после подне
 - Д. У среду после подне
- ✓ Марија је кренула да се провоза бициклом и током вожње јој се пробушила гума на точку. Она је поправила гуму и одмах наставила вожњу. График приказује ток њене вожње.



Колико је времена требало Марији да поправи гуму?

- А. 20 минута
- Б. 30 минута
- В. 40 минута
- Г. 70 минута

- *Интервју* са кандидатом има за циљ процену подобности кандидата за педагошки рад. Процена подобности врши се на основу процене комуникационих компетенција кандидата (вербалне способности, невербално понашање и комуникациони стил), и просоцијалне оријентације кандидата (ставови, вредносне оријентације, интересовања, имплицитна педагошка уверења, етичке вредности). У интервју ситуацији кандидат не одговара на питања којима се испитује знање (нема тачних и нетачних одговора) већ која имају за циљ да пруже прилику кандидату да изнесе своја мишљења, ставове или идеје и да покаже своје комуникационе и друге способности које су важне за педагошки рад.

2.2. Основне академске студије за стицање стручног назива *дипломирани учитељ*

Студијски програм за стицање стручног назива *дипломирани учитељ* представља средишњи и базични студијски програм Педагошког факултета у Јагодини и усмерен је ка опоспособљавању кадрова за обављање најодговорније улоге у оквиру образовног система.

Сврха Студијског програма за образовање учитеља на Педагошком факултету у Јагодини јесте образовање високопрофесионалног просветног кадра. У складу са односом општеобразовних, научно-стручних, теоријско-методолошких и стручно-апликативних предмета, студијски програм обезбеђује унапређивање теорије и праксе васпитања и образовања, као и њихову међуповезаност. Отуда је велика пажња поклоњена професионалној пракси студената, за коју је предвиђен адекватан број сати припреме.

Како Педагошки факултет у Јагодини визију свог развоја заснива на једновековној традицији непрестаног улагања у знање и квалитет образовања и савременим токовима и тенденцијама европског образовања, Студијски програм за образовање учитеља у складу је са традицијом образовања учитеља у Србији, националним специфичностима и најсавременијим тенденцијама.

Студијски програм на основним академским студијама за стицање стручног назива *дипломирани учитељ* траје четири године, односно осам семестара и подразумева полагање укупно 47 испита (37 обавезних и 10 на позицијама изборних предмета), затим обављање стручне праксе и израду завршног рада. Од укупног броја предмета 80 процената је једносеместралних, док су преостали предмети својим практичним делом везани за наставу у основној школи (методички практикуми из наставних предмета) и отуд нужно двосеместрални. Заступљеност група предмета према броју ЕСПБ бодова извршена је на следећи начин: академско-општеобразовни 14%, теоријско-методолошки 19%, научно-стручни 36% и стручно-апликативни 31%.

Студентима се нуди 56 различитих програма на позицијама изборних предмета и њихово учешће у студијском програму износи 38 бодова. Број бодова предвиђених за *изборне предмете* и *завршни рад* износи 48 ЕСПБ бодова, односно 20% од укупног броја програмом предвиђених кредита. Изборни предметни су сврстани у групе и распоређени на следећи начин: академско-општеобразовна и теоријско-методолошка група изборних предмета на првој и другој години, научно-стручна на трећој години и стручно-апликативна на четвртој години.

На трећој и четвртој години студентима се нуде предмети сврстани у шест изборних предметних подручја: српски језик и књижевност, математика, ликовна култура, музичка култура, физичко васпитање и енглески језик. Студент може изабрати једно изборно предметно подручје и пратити га на обе године студијског програма или се одлучити за комбиновање курсева из различитих подручја што ће на одговарајући начин бити верификовано у додатку дипломи.

Модул Енглески језик омогућава студентима да у редовној настави од прве до четврте године редовних студија остваре 60 кредита и тиме, по завршетку основних студија, стекну право на додатак дипломи којом задовољавају формални услов да предају енглески језик у основној школи. У одлуци којом је допуњен Правилник о врсти стручне

спреме наставника и стручних сарадника у основној школи, Министарство просвете прецизира да наставу енглеског језика у основној школи може да изводи „професор разредне наставе, који је на основним студијама савладао програм Модула за енглески језик (60 ЕСПБ -Европски систем преноса бодова) и који поседује уверење којим доказује савладаност програма модула и положен испит, који одговара нивоу Ц1 Заједничког европског оквира“ („Сл. гласник РС – Просветни гласник", бр. 11/2008).

Модул Енглески језик на Педагошком факултету у Јагодини обухвата четири основна академска предмета у петом, шестом, седмом и осмом семестру, практикум у истом периоду, као и израду завршног рада у осмом семестру. Такође, подразумева и претходно похађање припремних академских предмета, по један обавезни и један изборни, у првом, другом, трећем и четвртном семестру.

Настава се изводи у оквиру предавања, вежби и консултативне наставе.

Програм *стручне праксе* организован је кроз све четири године студијског програма са почетком у другом семестру прве године и подразумева стицање 21 ЕСПБ бода (9%). Осим у првом семестру прве године студенти обављају *интегрисану праксу* у трајању од две недеље у сваком семестру до краја треће године студија. *Интегрисана пракса* се реализује по утврђеним *програмима стручне праксе*. Студенти обављају праксу према програмираним задацима добијеним од наставника и подносе извештај о резултатима који се прате и анализирају током школске године и вреднују посебном оценом на њеном крају. На завршној години студенти обављају *континуирану стручну праксу* на крају школске године у трајању од четири недеље.

Стручна пракса се обавља у сарадњи са основним школама и учитељима-менторима који заједно са наставницима факултета и њиховим сарадницима прате рад студената на пракси.

Израда *завршног рада* подразумева стицање 10 ЕСПБ бодова. Завршни рад се брани након свих положених испита предвиђених студијским програмом и обављене континуиране стручне праксе. Завршним радом студент показује способност примене теоријских знања у истраживању и решавању конкретних проблема из области васпитно-образовног рада у основној школи.

2.3. Основне академске студије за стицање стручног назива *васпитач* у *предшколским установама*

Сврха Студијског програма за образовање васпитача у предшколским установама на Педагошком факултету у Јагодини јесте образовање високопрофесионалног васпитачког кадра. Адекватан статус професионалне праксе студената одсликава се у студијском програму, који укључује засебне програме праксе. Општеобразовни, теоријско-методолошки и научно-стручни предмети (курсеви) студенту омогућују потребну научну, теоријску и практичну припрему за извођење свих облика васпитно-образовног рада. Потребне компетенције у области непосредног васпитно-образовног рада студенти стичу у настави методика развоја говора, развоја основних математичких појмова, упознавања околине, физичког и здравственог, музичког и ликовног васпитања.

Студијски програм на основним академским студијама за стицање стручног назива

васпитач у предшколским установама траје три године, односно шест семестара и подразумева полагање укупно 35 испита (29 обавезних и 6 на позицијама изборних предмета), затим обављање стручне праксе и израду завршног рада. Од укупног броја предмета 75 процената је једносеместралних, док су преостали предмети својим практичним делом везани за практични рад у предшколским установама (методике) и отуд нужно двосеместрални. Заступљеност група предмета према броју ЕСПБ бодова извршена је на следећи начин: академско-општеобразовни 16 %, теоријско-методолошки 20%, научно-стручни 34 % и стручно-апликативни 30%.

Студентима се нуди 27 различитих програма на позицијама изборних предмета и њихово учешће у укупном броју ЕСПБ бодова у студијском програму износи 26 бодова (15 %). Изборни предметни су сврстани у групе и распоређени на следећи начин: академско-општеобразовна и теоријско-методолошка група изборних предмета на првој и другој години, научно-стручна и стручно-апликативна на трећој години.

Настава се изводи у оквиру предавања, вежби и консултативне наставе.

Програм *стручне праксе* организован је кроз све три године студијског програма са почетком у другом семестру прве године и подразумева стицање 15 ЕСПБ бода (8 %). Осим у првом семестру прве године студенти обављају *интегрисану праксу* у трајању од две недеље у сваком семестру до краја друге године студија. *Интегрисана пракса* подразумева да студенти током школске године одлазе у предшколску установу са програмираним задацима добијеним од наставника током семестра, и враћају се на наставу са резултатима обављене праксе. Током завршне године студенти немају интегрисану праксу већ на крају школске године обављају *континуирану стручну праксу* у трајању од четири недеље. Стручна пракса обавља се у сарадњи са предшколским установама и васпитачима-менторима који заједно са наставницима и сарадницима прате рад студената на пракси.

Израда *завршног рада* подразумева стицање 10 ЕСПБ бодова. Завршни рад се брани након свих положених испита предвиђених студијским програмом и обављене континуиране стручне праксе. Завршним радом студент показује способност примене теоријских знања у истраживању и решавању конкретних проблема из области васпитног рада у предшколској установи.

2.4. Основне академске студије за стицање стручног назива *васпитач у домовима*

Сврха Студијског програма за образовање васпитача у домовима на Педагошком факултету у Јагодини јесте образовање високопрофесионалног васпитачког кадра. Адекватан статус професионалне праксе студената одсликава се у студијском програму, који укључује засебне програме праксе. Општеобразовни, теоријско-методолошки, научно-стручни и теоријско апликативни предмети (курсеви) студенту омогућају потребну научну, теоријску и практичну припрему за извођење свих облика васпитно-образовног рада.

Студијски програм на основним академским студијама за стицање стручног назива

васпитач у домовима траје три године, односно шест семестара и подразумева полагањеукупно 34 испита (28 обавезних и 6 на позицијама изборних предмета), затим обављање стручне праксе и израду завршног рада.

Од укупног броја предмета 95 процената је једносеместралних, док су преостали предмети својим практичним делом везани за рад у домовима и отуд нужно двосеместрални. Заступљеност група предмета према броју ЕСПБ бодова извршена је на следећи начин: академско-општеобразовни 16 %, теоријско-методолошки 19 %, научно-стручни 35 % и стручно-апликативни 30%.

Студентима се нуди 26 различитих програма на позицијама изборних предмета и њихово учешће у укупном броју ЕСПБ бодова у студијском програму износи 26 бодова (15 %). Изборни предметни су сврстани у групе и распоређени на следећи начин: академско-општеобразовна и теоријско-методолошка група изборних предмета на првој и другој години, научно-стручна и стручно-апликативна на трећој години.

Настава се изводи у оквиру предавања, вежби и консултативне наставе.

Програм *стручне праксе* организован је кроз све три године студијског програма са почетком у другом семестру прве године и подразумева стицање 15 ЕСПБ бода (8 %). Осим у првом семестру прве године студенти обављају *интегрисану праксу* у трајању од две недеље у сваком семестру до краја друге године студија. *Интегрисана пракса* подразумева да студенти током школске године одлазе у предшколску установу са програмираним задацима добијеним од наставника током семестра, и враћају се на наставу са резултатима обављене праксе. Током завршне године студенти немају интегрисану праксу већ на крају школске године обављају *континуирану стручну праксу* у трајању од четири недеље. Стручна пракса обавља се у сарадњи са домовима и васпитачима-менторима који заједно са наставницима и сарадницима прате рад студената на пракси.

Израда *завршног рада* подразумева стицање 10 ЕСПБ бодова. Завршни рад се брани након свих положених испита предвиђених студијским програмом и обављене континуиране стручне праксе. Завршним радом студент показује способност примене теоријских знања у истраживању и решавању конкретних проблема из области васпитног рада у домовима.

2.5. Мастер академске студије за стицање академског назива *мастер учитељ*

Сврха Студијског програма за образовање мастер учитеља на Педагошком факултету у Јагодини јесте образовање високопрофесионалног просветног кадра за рад у млађим разредима основне школе. Студијски програм обезбеђује продубљивање увида у међуодnose теорије и праксе васпитања и образовања. Отуда је велика пажња поклоњена интеграцији теоријско-методолошких, стручно-научних и стручно-апликативних садржаја у оквиру сваког студијског предмета/курса. Мастер учитељ поседују скуп знања, вештина и компетенција, који их чини релевантним за тржиште рада и истовремено им омогућава наставак образовања на нивоу докторских студија истог или неког од сродних програма.

Студијски програм мастер студија Педагошког факултета, матичног за дидактичко-методичке науке, садржи предмете (курसेве) који студенту омогућују потребну научну, теоријску и практичну припрему за извођење свих облика наставног рада у области једне методике за коју се опредељује на почетку мастер студија, бирајући основни предмет усмерења. Други сегмент Студијског програма – обавезни предмети – садржи курсеве / предмете који студенту омогућују самостални рад на унапређењу сопствене наставне и методичке праксе, као и сопствених знања (методологија педагошких истраживања, страни језик, ИСТ у настави).

Циљеви студијског програма у складу су са Мисијом Факултета – развојем образовања у земљи, стварањем услова за унапређење струке и директно учешће непосредних актера у васпитно-образовном процесу у креирању квалитетног просветног система, што обухвата:

- оспособљавање студената да интегришу савремена теоријска, стручна и уметничка достигнућа у систем методичко-дидактичких наука;
- омогућавање самосталности студента у стручном раду, којим се систематизују постојећа и стичу нова стручна знања;
- проширивање и продубљивање стручних и методичких знања;
- оспособљавање студената да користе вештине и знања из области информационо-комуникационих технологија у настави;
- оспособљавање студената да уочавају и дефинишу интердисциплинарне корелације и да их у настави користе;
- оспособљавање за припремање и реализацију истраживања у настави;
- повезивање истраживачког и наставног рада интеграцијом резултата истраживања у васпитно-образовни процес
- оспособљавање за примену савремених модела наставе;
- оспособљавање за ефикасну методичко-дидактичку евалуацију наставног часа и критичко промишљање сопственог рада.

По завршетку мастер академских студија, студент поседује следеће компетенције:

- може да на високом нивоу компетентности планира, организује и реализује све облике васпитно-образовног рада из одређеног наставног предмета;
- поседује довољно стручних, теоријских и методичких знања и вештина да може радити на унапређивању наставе одређеног предмета;
- прати и примењује стручна и научна достигнућа из области педагогије и методике наставе;
- самостално ради на унапређењу сопствене наставне и методичке праксе, као и сопствених знања из области педагогије и методике наставе;
- прати стручну литературу на одабраном страном језику и примењује позитивна интернационална искуства из области педагогије и методике наставе;
- оспособљен је да користи вештине и знања из области информационо-комуникационих технологија у настави;

- планира и реализује методичка истраживања.

2.6. Мастер академске студије за стицање академског назива *мастер васпитач у предшколским установама*

Сврха Студијског програма мастер академских студија за стицање академског назива *мастер васпитач у предшколским установама* на Педагошком факултету у Јагодини јесте образовање високопрофесионалног васпитачког кадра. Сврха студисјког програма јесте образовање васпитача оспособљених да препознају степен когнитивног, емоционалног и социјалног развоја деце од најмлађег узраста до поласка у школу, и да своје активности у васпитно-образовном раду структурирају и примере датим околностима.

Студијски програм омогућује дсцршеном студенту да планира, организује, изведе истраживања која се тичу свих аспеката развоја деце, интерпретира добијене податке и употреби их као путоказ у васпитно-образовном раду. Адекватан статус професионалне праксе студената одсликава се у студијском програму, који укључује засебне програме праксе.

Студијски програм има јасно дефинисане циљеве:

- Проширивање и продубљивање знања студената из области рада са децом предшколског узраста стечених на основним академским студијама;
- Оспособљавање студената за креативну примену стечених знања као основе за развој критичког мишљења;
- Оспособљавање студената за решавање конкретних ситуација и проблема у раду са предшколском децом применом знања из мултидисциплинарних области;
- Развијање способности интеграције знања, решавања сложених проблема и расуђивања на основу доступних информација;
- Развијање способности преношења знања стручној и широј јавности;
- Развијање одговорног понашања и деловања у складу са друштвеним и етичким одговорностима васпитачког позива;
- Оспособљавање студената за континуирано стручно усавршавање из области предшколског васпитања.

Савладавањем студијског програма студент стиче следеће опште способности:

- Анализе, синтезе и предвиђања решења и последица одређених ситуација у раду са децом предшколског узраста;
- Овладавања пројектовања и реализације примењених и акционих истраживања из области предшколског васпитања и образовања;
- Развоја критичког и самокритичког мишљења и приступа раду;
- Примене знања у пракси;
- Развоја комуникационих способности и спретности, као и сарадње са ужим социјалним и међународним окружењем;
- Професионалне етике.

Савладавањем студијског програма студент стиче следеће предметно-специфичне

способности:

- Темелног познавања и разумевања теоријских достигнућа из области предшколског васпитања и образовања;
- Решавања конкретних васпитних проблема уз употребу научних метода и поступака;
- Повезивања основних знања из различитих области и њихове примене у раду са децом предшколског узраста;
- Праћења и примене иновација из струке;
- Развоја вештина и спретности у употреби знања из подручја предшколског васпитања и образовања;

Употребе информационо-комуникационих технологија у овладавању неопходним стручним знањима.

2.7. Мастер академске студије за стицање академског назива *мастер васпитач у домовима*

Сврха Студијског програма мастер академских студија – *мастер васпитач у домовима* на Педагошком факултету у Јагодини јесте образовање високопрофесионалног васпитачког кадра. Дипломирани студент компетентан је у областима које су релевантне за рад у домској институцији, а односе се на педагошке, медицинско-психолошке, социолошке науке, што се огледа у структури предмета (курсева) студијског програма. С друге стране, дипломирани васпитачи компетентни су за рад са децом без родитељског старања, као и децом и омладином у домовима ученика, што се рефлектује у програмима праксе која се организује у одговарајућим институцијама.

Једна од сврха овог студијског програма јесте и укључивање истраживачког рада у васпитни рад, оспособљавање за самостално стручно усавршавање праћењем стручне литературе, као и путем информационо-комуникационе технологије. Двогодишњи програм мастер студија носи укупно оптерећење студента од 120 ЕСП бодова;

потреба за образовањем (усавршавањем и специјализацијом) квалификованог васпитачког кадра, који је компетентан за васпитни рад са штићеницима у домовима ученика, деце без родитељског старања, специјализованим школама интернатског типа;

превазилажење тренутног недостатка адекватног кадра, с обзиром на то да су васпитачи у домовима ученика углавном наставници предмета који се више не налазе у плановима основних и средњих школа или други предметни наставници без адекватног стручног образовања (Домска педагогија, Методика рада домског васпитача и сл.);

превазилажење тренутних проблема у дошколовању радника у домовима због недостатка студисјких програма за школовање васпитача у домовима (тренутно у Србији нема ниједне високошколске установе која има овај програм);

структура наставних дисциплина / предмета у складу са тенденцијом болоњског модела високог образовања;

усклађивање нивоа професионалних компетенција васпитача које се стичу на сродним факултетима у земљи и Европи;

значај могућности избора предмета;

значај наставне праксе.

Студијски план и програм мастер академских студија за образовање *мастер васпитача у домовима* базира се на јасно дефинисаним циљевима:

Проширивање, допуњавање и ситематизовање стечених знања на основном академском нивоу, према целовитом систему домске педагогије.

Оспособљавање за критичко анализирање свакодневне домске праксе као и теоријских оквира у којима делује;

Унапређење аналитичких вештина и вештина критичког мишљења;

Израђивање филозофске, научне, концептуалне и теоријске надградње знања о бројним разноликим полазишта на којима се данас темељи домска педагогија;

Развијање способности интеграције знања, решавања сложених проблема и расуђивања на основу доступних информација;

Унапређење знања о социјалној условљености и третману различитих педагошких појава, праксе и последица у васпитно-образовном деловању.

Унапређење дијагностиковања узрока васпитних проблема у дијадној, малој, васпитној групи и у дому у целини, те деловање у складу с новостеченим компетенцијама васпитача.

Оспособљавање студената за решавање конкретних ситуација и проблема у раду са децом и омладином у домовима и другим специјализованим васпитно-образовним институцијама, применом специфичних методичких знања и знања из општих психолошко-педагошких области.

Унапређивање специфичних методичких сазнања и вештина у раду са децом са различитим врстама потешкоћа у развоју.

Унапређење знања и техника која се тичу индивидуалног и групног саветодавног рада с ученицима.

Оспособљавање за пројектовање, планирање и извођење адекватних истраживања у васпитном раду;

Оспособљавање за интерпретацију и примену добијених података у истраживачким пројектима;

Развијање способности преношења знања стручној и широј јавности;

Развијање одговорног понашања и деловања у складу са друштвеним и етичким одговорностима васпитачког позива.

Савладавањем студијског програма студент стиче следеће опште способности:

- Планирања, програмирања и оставривања васпитно-образовног рада;
- Разумевања повезаности између циљева, задатака, садржаја, метода и облика рада у дому.
- Анализе, синтезе и предвиђања решења и последица одређених ситуација у непосредном васпитном раду са децом и омладином – васпитаницима у домовима и другим специјализованим васпитно-образовним установама;
- Овладавања новим спознајама васпитања, њиховог утемељења, основних појмовних одређења и непосредног васпитног деловања.
- Овладавања пројектовањем и реализацијом примењених и акционих истраживања из области домског васпитања и образовања;
- Развоја критичког и самокритичког мишљења и приступа раду;

- Примене знања у пракси;
- Способност за рефлексију, критичко процењивање и усавршавање сопствене васпитне праксе;
- Развоја комуникационих способности и вештина, као и сарадње са регионалним, државним и међународним стручним окружењем.
- Разумевања начина и техника планирања стручног усавршавања.

Савладавањем студијског програма студент стиче следеће предметно-специфичне способности:

- Темељног познавања и разумевања теоријских и ппрактичних достигнућа из области домског васпитања и образовања;
- Решавања конкретних васпитних проблема уз употребу научних метода и поступака;
- Праћења и примене иновација из струке;
- Развоја вештина и спретности у употреби знања из подручја домског васпитања;
- Квалитетне самоевалуације и евалуације васпитног рада у домском окружењу.

2.8. Организација професионалне праксе

У процесу трансформације учитељског у педагошки факултет, посебан акценат је био стављен на реформисање професионалне праксе студената. Резултати истраживања спроведеног с циљем да се утврди релевантност и ефикасност модела професионалне праксе студената на тадашњем Учитељском факултету, указали су да је највећи број студената одлазио на праксу да би добио потпис и печат, а да су тек изузеци то радили зарад знања, које и ако су желели, нису могли стећи у кратком временском оквиру који је био одређен претходним студијским планом. Недовољно разрађен и неструктуриран концепт праксе на Учитељском факултету више је постао ствар личних амбиција студената и њихових ментора (њихове личне заинтересованости, мотивације и спремности за сарадњу), него израз стварног интереса Факултета да својим студентима пружи најбоље могуће образовање, потребну подршку и помоћ у практичном оспособљавању за будуће професионално ангажовање. Једна од последица оваквог стања јесте да су студенти и њихови ментори претходни концепт праксе доживљавали као наметнуту административну обавезу уместо да је он представљао израз аутентичног интереса за што квалитетнијим образовањем и припремањем за послове и улоге које пред њих поставља њихова професија.

На основу савремених теоријских сазнања и резултата истраживања о ефикасности постојећег модела праксе, приступило се њеној реконцептуализацији и реорганизацији. Рад наставника и сарадника Факултета на овој проблематици резултирао је израдом докумената *Професионална пракса студената Педагошког факултета у Јагодини* и *Програма професионалне праксе студената Педагошког факултета у Јагодини*.

У теоријском смислу, нова концепција професионалне праксе базирана је на парадигми *акционе рефлексције*. Суштинска упоришна тачка овог концепта је „рефлексија у акцији“, схватање да студенти треба да се развију у практичаре који ће критички

промишљати сопствену делатност, и у конкретним ситуацијама доносити оптималне одлуке засноване на теоријским сазнањима.

Циљ професионалне праксе студената Педагошког факултета у Јагодини је да студенте – будуће учитеље и васпитаче, припреми за различите улоге које пред њих поставља развој њихове струке, оспособи за самосталан, практичан (реалан, конкретан), критички промишљен, професионални рад у свим облицима васпитно–образовне делатности. Смисао овако дефинисаног циља јесте:

- да се студенти адаптирају на радно окружење,
- да студенти стекну одређено практично (радно) искуство,
- да студенти повежу теоријска знања са практичним искуством,
- да се студенти оспособе да у сваком непосредном васпитно-образовном раду препознају различите концепције образовања,
- да студенти критички промишљају сопствено професионално искуство и сопствену делатност, односно да формирају сопствени педагошки стил као модел на коме је одређена васпитно-образовна концепција заснована,
- да студенти буду свесни колико њихова будућа професионална каријера зависи од применљивости знања које имају, односно да раде у уверењу да својим способностима и знањем поуздано кроје своју будућност.

Приликом остваривања циља професионалне праксе студената ваљало би истаћи и основне принципе на којима почива реализација Програма професионалне праксе студената. Ти принципи су следећи:

- одлучивање засновано на информацијама,
- партиципативно доношење одлука,
- остваривање консензуса,
- повећавање нивоа оспособљености,
- професионална пракса је интегрални део система образовања учитеља који повезује теорију и праксу,
- професионална пракса се темељи на повезивању и прожимању свих студијских области (општестручних, ужестручних, педагошко–психолошких и дидактичко–методичких),
- професионална пракса укључује студенте у све облике васпитно–образовне делатности,
- професионална пракса оспособљава студенте за креативно-иновативни, аналитичко-истраживачки и рефлексивни приступ васпитно–образовној делатности,
- професионална пракса афирмише савремена теоријска достигнућа.

Путем професионалне праксе студенти треба да развију следеће *компетенције*:

- *когнитивне*- подразумевају способности разумевања и креативне примене теоријских знања и укључују иновације (успешно проналажење начина деловања којим се може променити затечено стање),

- *афективне*- оспособљавање студената за реализовање задатака који се односе на вредности, емоционално–социјални и морални развој. Когнитивне и афективне компетенције се међусобно прожимају и допуњују. Когнитивне задатке и садржаје наставе треба афективно „обојити“ ради мотивације ученика. Данас је ово све значајније за школу услед општег пада мотивације и „емоционалне апатије“ ученика,
- *истраживачке*- дефинишу поља истраживања у која се укључују.

У односу на циљ, садржаје, задатке, трајање и степен самосталности студената, професионална пракса се јавља у виду *интегрисане* и *континуиране* праксе. Интегрисана пракса је саставни део наставе одређених студијских предмета, опсревационо-рефлексивног је карактера и реализује се током целе школске године у краћим блоковима. Континуирана пракса представља завршну етапу у практичном оспособљавању студената и реализује се углавном на крају завршне године студија, у континуираном трајању од пар недеља до месец дана. Током континуиране праксе, студент у сарадњи са ментором и супервизором самостално реализује све облике васпитно-образовног рада у одређеној васпитно-образовној установи.

3. Студијски програми у поступку акредитације

3.1. Мастер академске студије за стицање академског назива *мастер образовних политика*

Студијски програм мастер академских студија Образовне политике креиран је као студијски програм за стицање заједничке дипломе Универзитета у Београду и Универзитета у Крагујевцу, и представља први овакав програм у Републици Србији.

Улога студијског програма је да обезбеди компетентно учествовање стручњака из области образовних политика у развоју, реализацији и праћењу образовних политика на различитим нивоима образовања као и креирању будуће реформске политике у области образовања. Полазници студијског програма ће се бити оспособљени за методолошки утемељену анализу и евалуацију националних и европских образовних политика, разумевање и критичку анализу ширег друштвеног и политичког контекста образовања у контексту реформи образовног система, као и разумевање улоге и надлежности различитих актера у креирању и спровођењу образовних политика. Такође, они ће стећи знања неопходна за анализирање кључних елемената везаних за управљање и финансирање образовања, обезбеђење праведности и ефикасности образовања, као дела образовних политика, и спровођење истраживања мањег обима у области образовања и образовних политика.

Студијски програм мастер академских студија „Образовне политике“ је заједнички програм два државна универзитета из Србије, Универзитета у Београду и Универзитета у

Крагујевцу, који је припремљен у сарадњи са Универзитетом у Новом Саду, Универзитетом Црне Горе, Универзитетом у Љубљани (Словенија), Универзитетом Архус (Копенхаген, Данска), Католичким универзитетом у Левену (Белгија), Министарством просвете и науке Републике Србије, Покрајинским секретаријатом за образовање АП Војводине, Министарством просвјете и спорта Републике Црне Горе и Центром за образовне политике из Београда. Овај студијски програм је резултат рада на TEMPUS пројекту Education Policy Study Program in Serbia and Montenegro (E.P.S.P.), Tempus Project No.: 159074-TEMPUS-1-2009-1-RS-TEMPUS-JPCR (EPSP), чији је носилац Универзитет у Београду, а остали универзитети су партнерске институције.

Студијски програм мастер академских студија Образовне политике траје два семестра и омогућује студентима да током једне године стекну 60 ЕСПБ бодова.

Академски назив који се стиче савладавањем студијског програма јесте мастер образовних политика (очекује се потврда Комисије за акредитацију и контролу квалитета).

3.2. Докторске академске студије за стицање научног назива *доктор наука-методика наставе*

Одлуком Сената Универзитета у Крагујевцу број: 1639/14 од 30.9.2010. године усвојен је Студијски програм докторских академских студија – Методика наставе за стицање научног назива *доктор наука-методика наставе*. Акредитација овог студијског програма је у току.

Сврха студијског програма докторских студија из области педагошких наука – методика наставе, јесте оспособљавање студената за научноистраживачки и педагошки рад у оквиру образовних наука и наставне делатности. Сврха овог програма огледа се у развоју и повезивању различитих педагошких, дидактичких и методичких научних дисциплина ради примене интердисциплинарних знања и компетенција неопходних за научно истраживање, реализацију, евалуацију и унапређивање савременог образовања, васпитања и наставе, као и ефикасно управљање васпитно-образовним и наставним процесима.

Докторске студије из области педагошких наука – методика наставе, представљају највишу и завршну фазу интердисциплинарног образовног и научноистраживачког система. Оне су утемељене на претходном формалном образовању на основним академским и дипломским академским студијама, чија је сврха у високопрофесионалном овладавању дидактичко-методичком теоријом и проблемским склоповима, развоју критичког мишљења, креативности и преиспитивања важећих дидактичко-методичких конструката и научног промишљања нових могућности за васпитно-образовни и наставни рад. Студијски програм ових студија треба да омогући студентима компетенције за самостално и тимско реализовање оригиналних и научно релевантних истраживања, као и

развој нових дидактичко-методичких система и поступака који доприносе општем развоју педагошких и хуманистичких научних дисциплина, система образовања и друштва у целини.

Висок ниво и квалитет знања и развијене компетенције квалификују студенте за научноистраживачки рад и високопрофесионални стручни рад, успешно трансформисање оригиналних и иновативних приступа и поступака у образовну праксу, креативно решавање проблема образовно-васпитног и наставног рада, развој науке, унапређивање наставне делатности, академско писање и критичко процењивање теоријских схватања и резултата истраживања других аутора.

Студијски програм докторских студија из области педагошких наука има водећи циљ у постизању највишег степена академског образовања, доктората наука из области методика наставе. Циљеви студијског програма, који су усклађени са савременим тенденцијама развоја релевантних научних дисциплина у свету, усмерени су на постизање научноистраживачких способности и академских вештина, развој педагошко-методолошке културе, креативно-стваралачких способности, критичког мишљења и акционе рефлексије које су неопходне за истраживање, унапређивање и евалуацију дидактичко-методичке теорије и праксе. Они доприносе развоју научноистраживачке критичности, слободе и одговорности; као и култури академског односа према научноистраживачком и педагошком раду и деловању.

Циљеви се реализују студијским програмом у којем су интегрисане различите научне дисциплине неопходне за постизање пројектованих компетенција доктора педагошких наука. Специфичне опште и посебне способности и компетенције студената квалификују их за примену интер и мултидисциплинарних знања у научноистраживачком раду и педагошкој пракси неопходних за будући развој каријере, идентификацију и решавање проблема у васпитању, образовању и настави; неговање конструктивне комуникације, професионалне и етичке одговорности, као и примену савремене методологије научног рада и модерне образовне технологије.

Програм докторских студија Педагошког факултета у Јагодини обухвата 6 семестара и студент стиче 180 ЕСПБ. Укупно оптерећење студената износи 60 часова активне наставне недељно, односно укупно 1800 часова. Од тога је предавања просечно 15 часова недељно, односно 25 %.

У првом семестру студенти похађају два обавезна курса који припадају теоријско-методолошкој групи предмета. Сваки од њих носи оптерећење од 15 ЕСП бодова. У овом семестру студенти стичу шире постављене основе за бављење научноистраживачким радом у свим областима образовања. Курсеви ове групе јесу: *Теорије наставе* и *Методологија научног рада*.

У другом семестру студент похађа један обавезни и један изборни предмет, од којих сваки носи по 15 ЕСП бодова. Први од њих је програм који обухвата *Квалитативна*

и квантитативна истраживања у образовању и васпитању, а други нуди курсеве конципиране тако да обухватају различите научне приступе образовању, као и интердисциплинарност у изучавању дидактичко-методичких наука (*Психички развој и партиципација деце у образовању, Креирање инклузивне културе у васпитно-образовним установама, Педагошки аспекти савремених вредности, Теорија отвореног система васпитања, Увођење методичких иновација у наставни процес*). Студент бира предмет који је у складу са његовим ужим интересовањима.

У трећем семестру студенти имају још два изборна блока од којих сваки доноси по 15 ЕСПБ. Први представља улазак у једно од пет различитих наставних области, а други предмет одговара ужој специјализацији методике наставе којом ће се студент докторских студија бавити и током четвртог, петог и шестог семестра, односно кроз писање радова и саме дисертације.

У току четвртог, петог и шестог семестра студент обавља искључиво студијски истраживачки рад који је непосредно у функцији израде докторске дисертације и стиче по том основу 15 ЕСП бодова у сваком, односно укупно 45 ЕСП бодова. У току друге године студија, предвиђено је да студент објави најмање један рад везан за тему доктората у референтном часопису са листе министарства надлежног за науку чиме стиче још 15 ЕСП бодова.

Оптерећење предвиђено за израду докторског рада износи 30 ЕСП бодова.

4. Студијски програми који се припремају за акредитацију

4.1. Мастер академске студије за стицање академског назива *мастер професор предметне наставе*

У току је припрема документације за акредитацију новог Студијског програма мастер академских студија *Мастер професор предметне наставе*, који заједнички припремају Универзитет у Београду, Универзитет у Новом Саду, Универзитет у Крагујевцу – Педагошки факултет у Јагодини и ПМФ у Крагујевцу, Универзитет у Нишу, и Државни универзитет у Новом Пазару.

Основна сврха студијског мастер програма за образовање мастер професора предметне наставе је оспособљавање студената за самостално обављање посла професора одговарајућих наставних предмета (или групе предмета) у основним и средњим школама. Једино компетентни професори могу да допринесу побољшању положаја професора, школа и образовања у друштву, као и квалитетном образовању нових генерација, што представља дугорочну сврху овог програма.

Из перспективе система образовања, сврха развијања овог мастер програма је обезбеђивање образовања мастер професора предметне наставе које ће:

- Произилазити из савремених научних сазнања о професији професора предметне наставе;
- Уважавати постојећи контекст образовања предметних професора у Србији и потребе које из њега проистичу;
- Бити у складу са законском регулативом (према *Закону о основама система образовања и васпитања* неопходан је мастер ниво образовања и минимум 36 ЕСПБ педагошко-психолошко-методичког образовања за професију професор предметне наставе, према документу *Стандарди компетенција за професију наставник* захтевају стручне, педагошке, психолошке и сарадничке компетенције наставника);
- Бити у складу са савременим програмима образовања професора предметне наставе у међународном контексту и захтевима који се пред образовање наставника постављају у релевантним међународним документима.

Осим за рад у основним и средњим школама, овај програм образује стручњаке који могу да раде и у другим институционалним и ванинституционалним облицима образовања.

Општи циљ програма је да, у контексту знања из области из којих се реализује настава одређеног предмета, студенти развију компетенције неопходне за самостални рад мастер професора предметне наставе. Студенти треба да стекну основна знања, вештине и способности значајне за посао мастер професора предметне наставе кроз обавезни део педагошко-психолошко-методичког образовања и праксу у школи, као и виши ниво компетенција, зависно од тога које изборне предмете буду бирали.

Посебни циљеви програма:

- Разликовање професионалног идентитета професора предметне наставе од идентитета уже струке, разумевање улога професора у школи и развијање спремности за развијање неопходних компетенција;
- Разумевање основних педагошких, психолошких и методичких сазнања и оспособљавање за њихово критичко промишљање у контексту образовне праксе;
- Оспособљавање за планирање образовног рада у коме се уважавају: индивидуалне и групне одлике ученика, специфичности наставног предмета и наставног програма, одлике контекста школе и шире друштвене средине, општи циљеви савременог образовања и вредности савремене цивилизације;
- Оспособљавање за адекватно одговарање на реакције ученика и промене у контексту при реализацији образовно-васпитног рада;
- Развој осетљивости за препознавање проблема у образовно-васпитном раду, њихово разумевање и осмишљавање начина њиховог решавања;

- Оспособљавање за примену савремених технологија као вида подршке школском учењу;
- Оспособљавање за истраживање и евалуацију образовних активности и развијање спремности за критичко промишљање, самовредновање и унапређивање сопственог рада и рада школе;
- Оспособљавање за конструктивну комуникацију, сараднички рад и међусобну подршку у релацији са ученицима, родитељима, колегама и локалном средином;

Развијање професионалног идентитета мастер професора предметне наставе као професије која подразумева континуирани професионални развој.

Студијски програм на мастер дипломским академским студијама за стицање стручног назива *мастер професор предметне наставе* траје једну годину, односно два семестра и подразумева полагање укупно 8 испита (4 обавезна и 4 на позицијама изборних предмета), затим обављање стручне праксе и израду завршног рада. Сви предмети су једносеместрални. Студентима се нуди 20 различитих програма на позицијама изборних предмета и њихово учешће у студијском програму износи 20 бодова. Број бодова предвиђених за *изборне предмете* и *мастер рад* износи 36 ЕСПБ бодова, односно 60% од укупног броја програмом предвиђених кредита.

У оквиру методичког образовања студентима се нуде изборни предмети *Методика наставе* и *Методички практикум*. Садржаји ових предмета одговарају различитим нивоима школовања. Први ниво се односи на предметну наставу у старијим разредима основне школе, а други ниво на предметну наставу у средњим школама. Студенти имају могућност избора уже специјализације.

Настава се изводи у оквиру предавања, вежби, консултативне наставе и самосталног истраживачког рада студената.

Програм *стручне праксе* организован је у току целе године трајања студијског програма и износи 6 ЕСПБ бодова (10%). Студенти обављају *интегрисану праксу* у трајању од 4 недеље у сваком семестру студија. *Интегрисана пракса* се реализује по утврђеним *програмима стручне праксе*. Студенти обављају праксу према програмираним задацима добијеним од наставника и подносе извештај о резултатима који се прате и анализирају током школске године и вреднују посебном оценом на њеном крају. Стручна пракса се обавља у сарадњи са основним и средњим школама и професорима-менторима који заједно са наставницима факултета и њиховим сарадницима прате рад студената на пракси.

Израда *завршног рада* подразумева стицање 16 ЕСПБ бодова. Завршни рад се брани након свих положених испита предвиђених студијским програмом. Завршним радом студент показује способност примене теоријских знања у истраживању и решавању конкретних проблема из области образовно-васпитног рада у старијим разредима основне школе и средњој школи.

Реализација студијског програма биће организована у сарадњи са одговарајућим факултетима Универзитета у Крагујевцу.

5. Научноистраживачки и уметнички рад

Факултет је акредитован за обављање научноистраживачке делатности – Одлука Министарства науке и заштите животне средине, Одбор за акредитацију научноистраживачких организација број: 021-01-61/8 од 16.04.2007. године. Факултет је 7. октобра 2011. године Министарству просвете и науке Републике Србије поднео захтев са потребном документацијом за реакредитацију за обављање научноистраживачке делатности.

Научноистраживачки рад одвија се на веома широком пољу научних области и примењених дисциплина у педагошком раду. Сама природа факултета и студијских програма условила је и разноврсност заступљених научних и уметничких поља - од скоро свих дисциплина друштвено-хуманистичког, преко природно-математичког, до уметничког. Оваква заступљеност научних дисциплина с једне стране представља у извесној мери препреку кооперативном ангажовању истраживача, али с друге стране чини огроман потенцијал за развој нових студијских програма, модула и курсева.

Факултет издаје научни часопис *Узданица*, за језик, књижевности педагошке науке, који је у рангу М 52.

У двогодишњем ритму одржавају се наизменично четири традиционална научна скупа: из области педагошких наука, језика и књижевности са методиком, методике енглеског језика и методике математике и примене ИКТ у настави. Сваки скуп праћен је публикацијом зборника који су категоризовани или као тематски зборници националног значаја или као зборници радова са научног скупа. Од почетка одржавања, скупове (по кункурсу) суфинансира Министарство просвете и науке.

5.1. Научни и развојни пројекти

Наставници и сарадници Факултета ангажовани су на више пројеката које финансира Министарство просвете и науке.

Факултет је у 2010. години реализовао Програм промоције и популаризације науке *Подстицање интересовања деце за проучавање природних феномена*, који је финансирало Министарство за науку и технолошки развој. На пројекту је учествовало седморо наставника и сарадника Факултета. Факултет је конкурисао за програм популаризације науке (сада у надлежности Центра за промоцију науке) *Амбијентално учење – откривање научних тајни*, чији пројектни тим чини деветоро наставника и сарадника Факултета.

У текућем циклусу (од 2011) научноистраживачких пројеката, наставници и сарадници Факултета учествују на следећим пројектима:

ОИ 179018 Идентификација, мерење и развој когнитивних и емоционалних компетенција важних друштву

ОИ 178018 Друштвене кризе и савремена српска књижевност и култура – национални, регионални, европски и глобални оквир

ИИИ 47021 Родна равноправност и култура грађанског статуса: историјска и теоријска утемељења у Србији

ИИИ 47008 Унапређивање квалитета и доступности образовања у процесима модернизације Србије

ОИ 170019 Биомеханичка ефикасност врхунских српских спортиста

ОИ 179034 Од подстицања иницијативе, сарадње и стваралаштва у образовању до нових улога и идентитета у друштву

ОИ 170036 Педагошки плурализам као основа стратегије образовања

ОИ 178014 Динамика структура савременог српског језика

Истраживачи Факултета Ирена Голубовић-Илић и Оливера Цекић-Јовановић учествују на међународном ФП7 пројекту *Fibonacci*, у оквиру којег је Факултет постао регионални центар за промоцију и дисеминацију истраживачког метода у настави природних наука.

Педагошки факултет у Јагодини учествује и на следећим Темпус пројектима: *Modernization of Teacher Education in a European Perspective*, чији је носилац (координатор) Универзитет у Минстеру (Немачка), *Education Policy Study Programme*, чији је носилац Универзитет у Београду и *Master Programme for Subject Teachers in Serbia*, TEMPUS JP-511170-2010. Факултет је партнер на још два нова Темпус пројекта, чија је реализација започела у овој години (*Модернизација и хармонизација програма образовања учитеља у Србији* и *Developing Human Rights Education at the heart of Higher Education*). На пројекту *Развој оквира за целоживотно учење* (води га Универзитет у Крагујевцу) наши наставници су учествовали у реализацији модула за обуку универзитетских наставника у педагошко-психолошкој области. Развојни резултати који су планирани подразумевају развијање нових мастер програма, док се материјални резултати односе се на путовања на радне састанке и конференције у оквиру пројеката, стручно усавршавање наставника и сарадника, мобилност студената, набавку литературе и опреме.

6. Међународна сарадња

Међународна сарадња Педагошког факултета у Јагодини обухвата:

- научну сарадњу, сарадњу у области развоја курикулума (нови студијски програми), као и размену наставника и студената;
- сарадњу у области наставног процеса (гостујући предавачи, размена студената у оквиру наставе и професионалне праксе)
- подстицај развоја међународне активности у области основних и дипломских студија, научно-истраживачког рада и рада на међународним пројектима усмереним на развој и реформу система образовања;
- развој сарадње са факултетима и универзитетима у иностранству, као и са организацијама и институцијама које подржавају високошколско образовање;
- подстицај укључивању у све видове научне размене (пројекат *Еразмус/Базилеус*), као и промоција мобилности наставника и студената;
- успостављање билатералних облика академске и научне сарадње;
- размену литературе и информација.

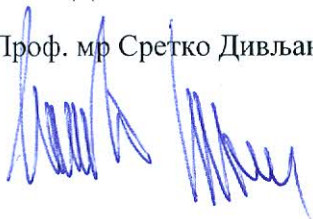
До сада је успостављена сарадња са следећим високошколским институцијама, што укључује потписане споразуме о сарадњи, као и израђене конкретне програме:

1. Универзитет у Хелсинкију, Финска
2. Универзитет у Атини, Грчка
3. Педагошки универзитет у Бечу, Аустрија
4. Универзитет у Марибору, Словенија
5. Универзитет у Љубљани, Словенија
6. Универзитет Приморска у Копру, Словенија
7. Универзитет у Никшићу, Никшић, Црна Гора
8. Универзитет Црне Горе, Подгорица, Црна Гора
9. Педагошки факултет у Баји, Мађарска
10. Универзитет Св. Кирил и Методије у Скопљу, Македонија
11. Универзитет Св. Климент Охридски у Битољу, Македонија
12. Универзитет у Источном Сарајеву, Босна и Херцеговина
13. Балканска асоцијација педагошких и сродних факултета – универзитети Републике Српске, Македоније, Грчке, Албаније, Турске, Црне Горе, Бугарске и Србије.

Осим високошколских институција, Факултет сарађује и са низом других институција путем заједничких програма, билатералних пројеката и сл. Најважнији резултати остварени су у сарадњи са Амбасадом Републике Финске у Београду и издавачком кућом Oxford University Press.

ДЕКАН

Проф. мр Сретко Дивљан



ПРЕДСЕДНИК САВЕТА

Проф. др Бранислав Мијајловић

